

Šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 416 — GOD. IX.

ŠIBENIK, 7. RUJNA 1960.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

Jadranska magistrala povećat će turistički promet

Do kraja godine završit će se još 71 kilometar

U posljednje vrijeme sve više ve godine nastavljeni radovi u se poklanja pažnja izgradnjom novih puteva sa modernim kolovozom i popravku postojeće putne mreže. Za izradu novih, savremenih puteva, investirat će se ja i kroz turistička naselja i privredne centre Hrvatske, Crne Gore, Srbije i Makedonije, utrošit će se ove godine 4,4 milijarde dinara, od čega na autoput Beograd - Devdelija 9,5 milijardi, 25 milijardi a gradenje puteva preko Sloveniju, Hrvatsku i druge republike.

Jedan od značajnih objekata putne mreže predstavlja Jadranika magistrala, na kojoj su i o-

Dobrom dijelom ove magistrale, na dužini od 238 kilometara, na dionici Rijeka - Zadar već putuju turisti. Otkako je ova dionica puštena u saobraćaj znatno je pojačan turistički promet jer prirodne ljepote ovog dijela Jadrana privlače ne samo domaće, nego i inozemne turiste.

Sada se radi na jednom od najtežih objekata ovog puta, na izradu mosta preko morskog kanala Maslenica kod Zadra, dužine preko 300 metara. Radovi

na ovom mostu bit će završeni u toku ove godine.

Pored ovog objekta, u toku ove godine pustit će se u saobraćaj još nekoliko dionica na Jadranskoj magistrali: Zadar - Bibinje u dužini od preko sedam kilometara, Bibinje - Sukošan, dužine preko osam kilometara, Sukošan - Biograd, dužine oko 11 kilometara, i Biograd - Pakostane oko 6,4 km.

Na drugim dionicama radovi su također u toku. Tako na putu Šibenik - Omiš bit će završen pretežan dio radova na dionici Marina - Poljica u dužini od 4,2 km. Na dijelovima Stobreč - Gradijevac - Dugi Rat dužine 11,6 km svaki radovi će biti okončani i taj dio puta bit će slobodan za saobraćaj do kraja godine.

Graditelji su obećali da će predati saobraćaju i dionicu od Malog Rata do Omiša sa mostom u Omišu. Gotovo polovina radova na dijelu magistrale od Cavata do Dubrovnika bit će završena ove godine, dok će druga polovina ostati za iduću godinu.

Na Crnoj Gori završena je također jedna dionica u dužini od 28,5 km. To je put Virpazar - Titograd. Na drugoj jednoj dionici koja se proteže 54 km radovi su sada u toku i može se očekivati da će polovinom iduće godine biti predstavljen. Najviše se igrala košarka, nogomet, odbojka i rukomet. Dobili smo 44 zlatne značke „narodnog sporta“ i 10 srebrnih.

Da li je bilo masovnog tehničkog obrazovanja?

Najveći je interes vladao za moto-kurs na kome je učestvovalo 63 brigadira. Osim ovih kursova interes je vladao za foto i radio kurs, koji je pohadao velik broj brigadista.

Kakav je bila suradnja među naseljima?

Saradnju među naseljima ostvarivali smo na razne načine. Najčešće je to bilo putem sportskih susreta, kulturnih priredbi, izleta i posjeta, koje smo užajmo vršili.

Koji su vam najdraži trenuci bili kao komandantu brigade?

Najomiljeniji dio brigadskog života činio je kulturno - prosvjetni rad. Nastojali smo, da on bude blizak brigadirima ne samo naše, nego i ostalih brigada. Najljepše u svemu tome bile su drugarske večeri, na kojima su sudjelovale sve brigade, gdje su došli do izražaja običaji, načini kulturnog života iz svih

krajeva zemlje. Tada smo se osjećali kao nerazdvojna cjelina.

Kakav je bio interes za sport-ske igre?

Da, tu su omladinci bili najaktivniji i najmasovnije sudjelovali. Odigrano je preko 400 utakmica. Najviše se igrala košarka, nogomet, odbojka i rukomet. Dobili smo 44 zlatne značke „narodnog sporta“ i 10 srebrnih.

Da li je bilo masovnog tehničkog obrazovanja?

Najveći je interes vladao za moto-kurs na kome je učestvovalo 63 brigadira. Osim ovih kursova interes je vladao za foto i radio kurs, koji je pohadao velik broj brigadista.

Kakav je bila suradnja među naseljima?

Saradnju među naseljima ostvarivali smo na razne načine. Najčešće je to bilo putem sportskih susreta, kulturnih priredbi, izleta i posjeta, koje smo užajmo vršili.

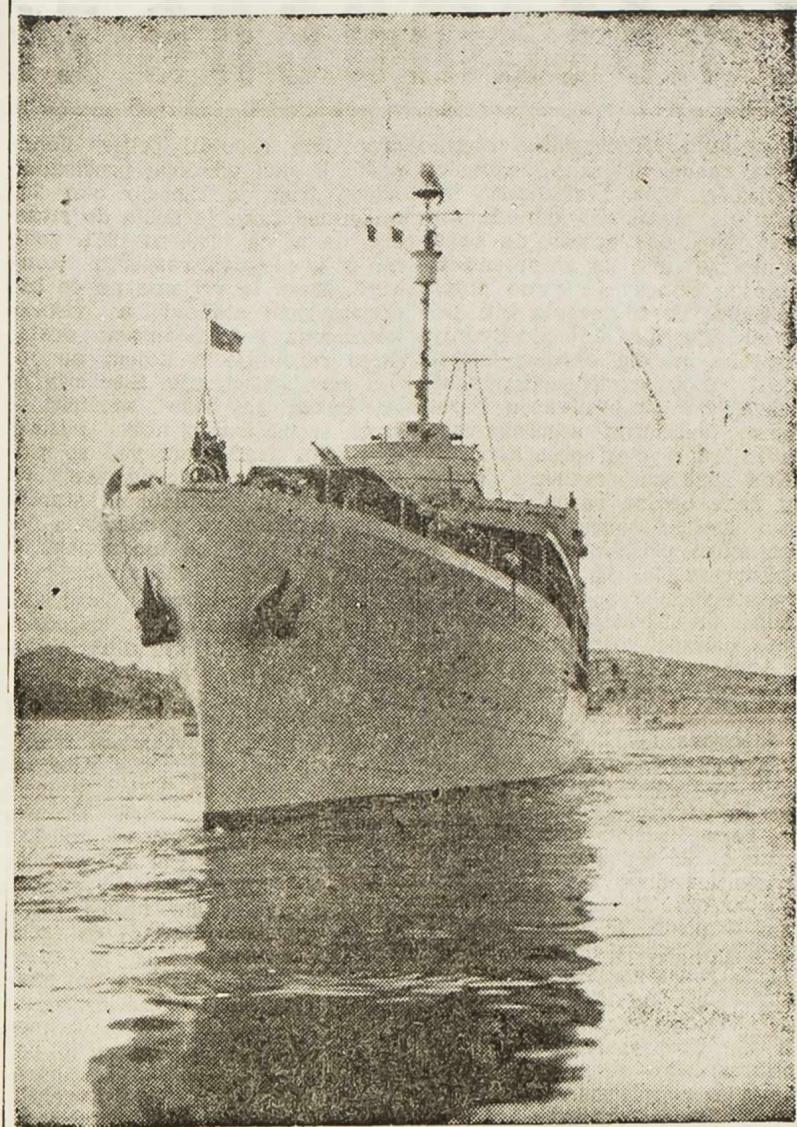
Koji su vam najdraži trenuci bili kao komandantu brigade?

Najomiljeniji dio brigadskog života činio je kulturno - prosvjetni rad. Nastojali smo, da on bude blizak brigadirima ne samo naše, nego i ostalih brigada. Najljepše u svemu tome bile su drugarske večeri, na kojima su sudjelovale sve brigade, gdje su došli do izražaja običaji, načini kulturnog života iz svih

Mile Orlović

A. K.

RADOSTI 10. RUJNA

Deseti rujna je praznik morara i pomoraca, brodograditelja i ribara. Ali je to i Dan kome se svi radujemo i zbog stalnog snaženja naše Ratne i trgovske mornarice i zbog djece i trudbenika koji školski raspust i godišnji odmor provode na obalama Mora i zbog one šarolike ljepote našeg Jadrana koja čini da svatko tko je jednaput doživi ne može odljeti a da ponovo ne pode tamo.

Deseti rujna svake godine iznova pobuduje u nama sjećanje na 1942. godinu, na smjelu odluku Vrhovnog komandanta druga Tita kojom je formiran Prvi mornarički odred u Podgori pod biokovom. Ta je odluka bila prožeta najdubljim povjerenjem u ljude s obale, u mornare koji su sa drvenih leuta napadali oklopjene neprijateljske brodove.

Jadranska magistrala proteže se jednim dijelom u kroz Srbiju. Jedna dionica ovog puta puštena je prošle godine u saobraćaj. (Kosovska Mitrovica - Vučić), a ove godine bit će gotova i dionica Vučić - Priština. U toku iduće godine raditi će se na dijelu Priština - Uroševac.

Kroz Makedoniju dio Jadranske magistrale treba da se gradi na dužini od svega 17,5 km. Radovi na ovoj dionici još nisu počeli. Jadranska magistrala bit će spojena kod Skoplja s autoputom Beograd - Niš - Skoplje - Devdelija.

Jadranska magistrala, kada bude u cijelini završena, donijet će neocjenjive koristi našem turizmu. Dosad, skoro nepruhodnim putevima duž jadranske obale, krstarci će veliki broj dojmači i inozemnih turista, a to će donijeti nove prihode ne samo zajednicama, nego i stanovništvu krajeva kroz koje ovaj put bude prolazio.

Deseti rujna svake godine iznova ras obraduje uspjesima koje postižu radnici, tehničari i inženjeri — brodograditelji. Naša brodogradilišta izgraduju baze torpedne čamce, patrolne brodove, minolovce i minoploagače i mnogo vrsta pomoćnih brodova, u jednu riječ sve one plovne objekte neophodne ratnoj mornarici za obranu našeg Mora i naših obala.

Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

Razarač je brzo sjekao glatku površinu vode, plovio je punom snagom, mornari vole naše more. Slušao sam jednom prilikom razgovor mornara na razaraču 51. Stajali su oslonjeni na ogradu palube i posmatrali igru delfina.

— Kakvo je naše More? — upita jedan.

— Plavo.

— Pod nama je zeleno, pogledaj.

— Kada se sunce rada i zaliži imam utisak da je crveno.

— Slobodno je — uzviknu onaj koji je postavio pitanje.

</div

Zašto nije raspisan konkurs Pred dovršenjem za stambene zajmove? Antituberkuloznog dispanzera

Početkom 1960. godine stupilo je na snagu nekoliko zakonskih propisa iz oblasti stambene izgradnje i stambenih odnosa, među kojima je i propis, da se u buduće zajmove za stambenu izgradnju odobravaju samo putem konkursa. To bi trebalo biti jedna od mjeru za što dosljedniju primjenu načela ekonomičnosti, jačoj mobilizaciji dopunskih sredstava te smjenjivanju i potpunom dokidanjem administrativnih mjeru u ovoj oblasti.

Kad fond za stambenu izgradnju neke općine raspolaže izvjesnom svotom novca ili očekuje njen skorij priliv, raspisuje se konkurs na kojem mogu učestvovati radnici i službenici privredne organizacije i ustanove. Svoje ponude zajmotražoci daju u zatvoreniem kuvertama, koje otvara i sreduje komisija upravnog odbora fonda. Zajmovi se odobravaju onima koji su ponimalni uvjeti koje za fond opnudili najpovoljnije uvjete. Mićine Šibenik može ponuditi jedan zajmotražilac jesu: Vlastito učešće od 20 posto (u novcu, materijalu i radnoj snazi), rok otplate zajma 30 godina, kamatna stopa 2 posto, te ekonomičnost čitave gradnje. Ovi uvjeti vrijede i za stambene zadruge, s tim što zadruge ne idu na konkurs s ostalim zajmotražiocima.

U mnogim gradovima ove godine raspisani su prvi konkursi po novim propisima. Među rijetkim gradovima koji to još nisu učinili nalazi se i Šibenik. S druge strane Šibenik je na prvom mjestu po troškovima koje čini industrija za prijevoz svojih radnika na selo. Broj interesenata za zajmove raste sve više, niču pre stambene zadruge, a privredne organizacije nastoje povećati svoje fondove zajedničke potrošnje, kako bi na konkursima mogli dati što veće učešće.

Kako je fond u 1959. godini sklopio ugovore za izgradnju dvaju nebodera u ukupnom iznosu od 440 milijuna dinara i to za 1960. i 1961. godinu po 220 milijuna, sa još nekoliko većih zajmove i tridesetak zajmova radnika i službenika obaveza fonda za 1960. godinu znatno je veća od ukupnih prihoda u 1960. godini. Naime, prema novim

propisima redovito priliv fonda nešto je niži od onog prošlogodišnjeg, koji je iznosio oko 200 milijuna. Tako je došlo do situacije da ni za 1960. ni 1961. godini nije moguće raspisati konkurs. Kroz to vrijeme ne će biti dogotovljeni stanovi u visokokatnicama i tako imamo dosta dugo razdoblje u kojem ne će biti novih useljenja. Situacija će se, dakle, još više zaoštiti i stoga treba tražiti nove puteve.

U nekim gradovima već se je pričinilo novom sistemu pretplate na zajam ili pretplate na stan. U našoj situaciji to predstavlja jedini izlaz i veliku mogućnost. U čemu se sastoje ovi sistemi?

Radnik ili službenik, koji želi graditi vlastitu kuću u vrijednosti na pr. 2 milijuna dinara, dužan je dati 20 - 30 posto vlastitog učešća. On posjeduje stanoviti novčani iznos, koji čuva kod kuće ili bi ga povećanom štednjom mogao prikupiti. Ako on ponudi da će mjesечно uplaćivati u fond na pr. 8.000 dinara, dok ne sakupi svotu od 160.000, tada će fond s njim sklopiti ugovor za zajam, koji će početi koristiti nakon što uplati svoj ulog od 160.000. Zajam će iznositi oko 1.300.000, dok će ostati od 540.000 dati u radnoj snazi ili materijalu. Ako bi se ra pr. prijavilo 800 takovih zajmotražilaca, onda bi mjesечni polog u fond bio 6.400.000 dinara, a time se već može početi zidati.

Fond bi prihvatio one zajmotražioce koji nude što veće učešće, a što ga prije uplate to prije počinju koristiti sredstva zajma. Netko će ponuditi i veće učešće. Odustane li od ugovora, fond bi mu povratio njegov ulog u potpunosti.

Sličan je i još povoljniji sistem pretplate na stan. Radnik ili službenik uplaćuje svoj prisinos, recimo opet 8.000 dinara. Skupa sa sredstvima fonda zajedničke potrošnje privredne organizacije prikupit će se toliko sredstava, da će poduzeće moći ponuditi vrlo povoljne uslove za zajam. Poduzeća bi tako prikupljena sredstva takođe polagala u fond i nakon uplate počela koristiti zajam. Za uplaćenu pretplatu radnik bi nakon use-

ljenja plaćao smanjenu stanaru, dok se ne odbije njegov ulog.

Godišnje bi se na ovaj način moglo u Šibeniku prikupiti najmanje 100 milijuna dinara. Nakon utroška ovih sredstava fond bi već raspolaže vlastitim slobodnim sredstvima za nastavak rada. Tako bi se mogla prebroditi ova neugodna praznina u gradnju, koja će se inače pojavit.

Postoje i drugi sistemi, kao na primjer, pretplata na zajam za kupnju kuće, koju izgrađuje fond u svojoj režiji ili gradevno poduzeće. Negdje fond prikuplja pretplatu na stan u onim zgradama koje sam izgrađuje i daje u najam.

Princip je svagdje sličan, a učinku je graditi što brže i jeftinije. Uskoro će i Upravni odbor fonda stambene izgradnje doniti odluku, koji sistem kod nas najbolje odgovara i kojeg će prihvati. Zatim će se nastojati prikupiti što točnije i opoznij podaci o broju interesenata i njihovim mogućnostima i željama. Zatim bi se pristupilo realizaciji tog plana i prikupljanju ponuda.

Ostaju još pitanja ekonomičnost gradnje, jer stotine sitnih gradilišta vođenih na занatski način poskušaju gradnju. Uvođenje montažnih elemenata treba takođe ispitati.

Stambena izgradnja nije samo elementarni standard, već je usko povezana sa proizvodnjom i proizvodnošću rada, s povećanjem jednog modernog dispanzera. Dok se kod svježe tuberkuloze suvremeno liječenje postizava radna sposobnost za pola do jedne godine, dotele je neizvjesno hoće li se ista postići kod uznapredovalih oblika te bolesti za davne do tri godine. To, naravno, donosi ogromne materijalne štete zajednici, upropastava čitave obitelji i negativno se odražava na cijelokupnu zdravstvenu bivalcu jednog naroda. Iz toga proizlazi, da je jedna od glavnih zadataka dispanzera česti pregledi stanovništva, koji se postizaju izgradnjom gустe mreže antituberkuloznih ustanova i flu-

rografiranjem. Ova potonja metoda je najsvremenija, jer se njome za pet radnih sati može snimiti i pregledati oko 300 osoba, a što se ubočenjem metodom može postići tek za osam dana. Kako je plućna tuberkuloza najčešći oblik tuberkuloze današnjih dispanzera sve više preuzimaju ulogu dijagnostičkog centra i za tuberkuloznu oboljenje. To je naročito važno kod nas u Jugoslaviji, gdje su na prvom mjestu uzroka smrtnosti obolevanja di ūđnih organa. Jare se, da se jedino u suvremenoj izgradnji i dobrom opskrbljenoj kotarskom dispanzeru može provesti detaljna analiza pluća.

Kao daljnji važan zadatak dispanzera je skrb za bolesnika. To je njegov smještaj u bolnicu, provođanje kućnog liječenja, rehabilitacija, sanacija bolesničke okoline, socijalno zbrinjavanje djece i t. d. Da bi se navedeni rad mogao stalno i nesmetano vršiti, dispanzer mora imati savjetovalište kao posebnu radnu jedinicu.

I na kraju, važna je uloga kotarskog dispanzera u preventivnoj profilaktičkoj djelovanju. To je zaštitno cijepljenje protiv tuberkuloze (beseziranje), širenje zdravstvene propagande i čvrsta suradnja sa svim masovnim organizacijama u prvom redu sa Crvenim križem.

Na teritoriju našeg kotara postoji samo dispanzer u Šibeniku i dva pomoćna u Drnišu i Kninu. To je za 176.000 stanovnika potpuno nedovoljno, pa se to i očituje u nesrazmernosti otkrivanja tuberkuloze u pojedinim općinama našeg kotara. Najveći broj otkrivenih imamo u općini Šibenik, Drniš i Knin, s tim, da najviše ranih, svježih oblika uspijemo otkriti u općini Šibenik. Najlošije stojimo s općinama, koje su najudaljenije od Šibenika, tako da izgleda kao da je u njima tuberkuloza rijetko oboljenje. Međutim, upravo nam iz tih općina dolaze najčešće forme tuberkuloze i drugih plućnih oboljenja (zapanjene plu-

čni apsesi, teške zaduhe, neoperabilni rak i t.d.), čije liječenje iziskuje dugotrajni boravak u bolnicama s malo izgleda na sticanje radne sposobnosti. Iz tih razloga nužno je povećati mrežu naših antituberkuloznih ustanova na terenu i to tako da svaka općina ima svoj dispanzer u kojbi bi povremeno dolazio fitolog iz kotarskog dispanzera i pregleđao sumnjive na tbc, a naročito osobe u kontaktu. U tom smislu još ove godine bit će upućeni naši fitolozi u Skradin i Kistanje, gdje će se pregledi kao i oni u Drnišu i Kninu vršiti 4 do 5 puta mjesečno.

Budući da moderna dijagnostika zahtijeva skupu aparaturu (aparat za dubinsko snimanje, četveroventilni rentgen sa rotacionom anodom, bronhoskop, kompletan spirometar i t.d.) moći će jedino kotarski dispanzer da njome raspolaže. On će time ispuniti svoj zadatak visoko specijaliziranog centra za dijagnostiku di ūđnih organa pored ostale uloge.

Imajući u vidu navedene zadatake, zaslugom NO-a Šibenske općine započeta je izgradnja novog antituberkuloznog dispanzera u krugu bolnice s time, što će imati ulaz sa Šupukove ulice. U novom dispanzenu postojat će dvije velike čekaonice, centralna općinska profilična djelovanju. To je zaštitno cijepljenje protiv tuberkuloze (beseziranje), širenje zdravstvene propagande i čvrsta suradnja sa svim masovnim organizacijama u prvom redu sa Crvenim križem.

Na teritoriju našeg kotara postoji samo dispanzer u Šibeniku i dva pomoćna u Drnišu i Kninu. To je za 176.000 stanovnika potpuno nedovoljno, pa se to i očituje u nesrazmernosti otkrivanja tuberkuloze u pojedinim općinama našeg kotara. Najveći broj otkrivenih imamo u općini Šibenik, Drniš i Knin, s tim, da najviše ranih, svježih oblika uspijemo otkriti u općini Šibenik. Najlošije stojimo s općinama, koje su najudaljenije od Šibenika, tako da izgleda kao da je u njima tuberkuloza rijetko oboljenje. Međutim, upravo nam iz tih općina dolaze najčešće forme tuberkuloze i drugih plućnih oboljenja (zapanjene plu-

čne i operabilne sposobnosti). Dispanzer bi bio iznutra vezan za postojeći odjel za plućne bolesti. U njemu bi stalno radila dva fitologa, tri medicinske sestre, dvije bolničarke, dva administratora, rentgen tehničar i laborant.

Sredstva za izgradnju dao je dosad u visini od 11 milijuna dinara Kotarski zavod za socijalno osiguranje, iz svog preventivnog fonda. Ta svota ne će biti dovoljna da se završi dispanzer. Šibenska općina, koja je izradila investicioni program i projekt u nemogućnosti je da dovrši zgradu, a isto tako i zdravstveni centar radi neispunjene obaveze pojedinih općina. S druge strane Izvršno vijeće Hrvatske pripomoglo bi iz svojih fondova za tuberkulozu u nabavi aparata i unutrašnjeg uređenja, u kojima bi se dispanzer dovršio.

Iz tih razloga mjerodavni faktori apelirali su na pojedine tvornice i veća poduzeća, čiji radnici i namještenici već godinama obilno koriste usluge sadašnjeg krnjeg dispanzera, za pripomoći u materijalu i eventualno radnoj snazi. Kako je dispanzer u stvari dio ambulante naših tvornica i poduzeća, to je očekivati da će radnički savjeti i upravni odbori shvatiti opravdanost ovog poziva za pripomoći.

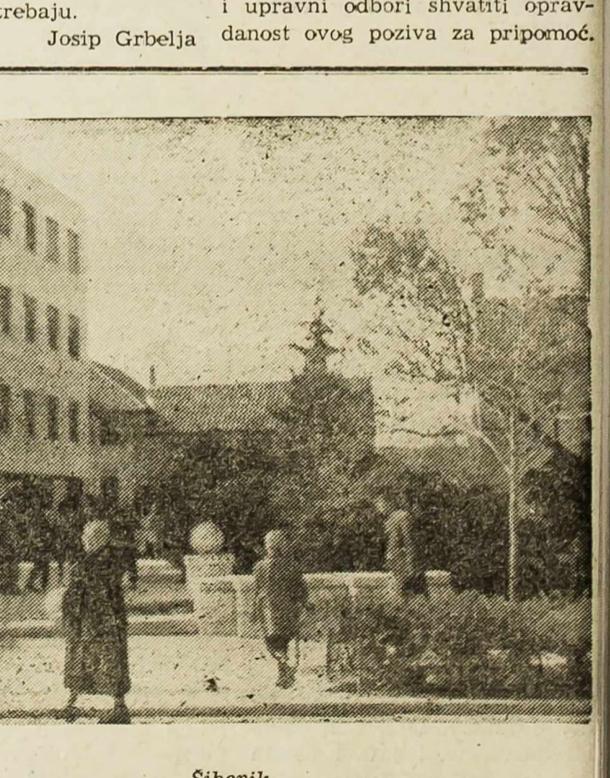
Odmor i igre za djecu SADRŽAJ RADA

Poznato je, da je dijete puno aktiviteta, težnje za kretanjem i žudnje za igrom. Kako mu ugoditi? i u čemu grijesimo? — pitanja su, koja muče mnoge prijatelje dječje igre i odmora: arhitekte, pedagoge, liječnike, i druge radnike i zato su organizirani mnogobrojni načini okupljanja djece i proučavanji raznih sadržaja. U ovom članku pokusavam iznijeti neke odgovore na gornja pitanja, jer su oni rezultat dugotrajnih analiza naših stručnjaka.

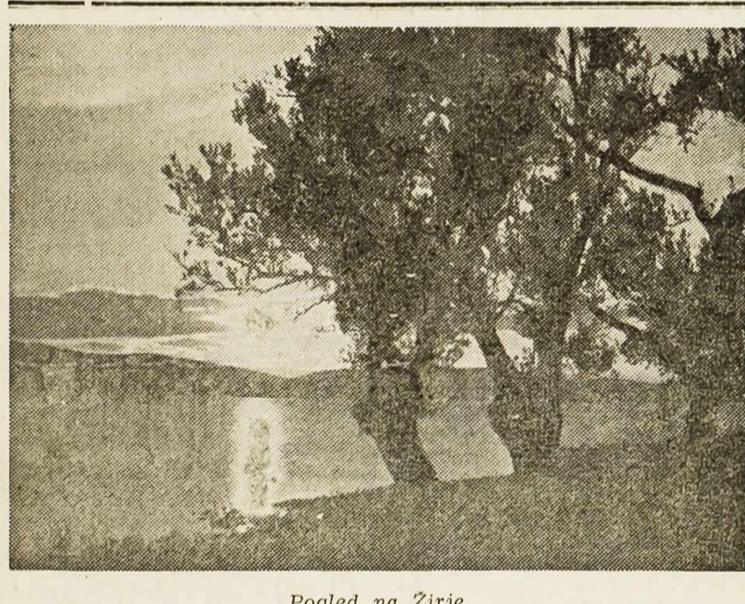
Cinjenica je, da čežnja za primorom nikad nije bila tako velika kao danas i da ona i dalje raste, a naročito u gradovima, da su velike razlike u psihofizičkom životu ljudi nekad i danas i da se to očituje naročito u visinu rasta i da standardni tipovi odmora (i igre, ako se radi o dječi) veoma brzo zaostavljaju (vrijeme je već odavno odnijelo "zmajete" iz dječjih ruk). Sve to gura ljude da misle i da budu planeri i organizatori. Otvaram se ljetovališta, dječje bibliotekama, kazališne scene, parkovima, parkirališta, domovima, klubovima, sekcijama, izletima, dječja igrališta i slično. I svadje je cilj: dobiti zdravu i otpornu dječju. Kad se to postiže, roditelji su zadovoljni i slobodniji u odnosima prema djeци, a tada je i društvo u izvjesnom stupnju više humaniziran.

No, još uvek se dijete plasni ili mu se prijeti ili govoriti "budi mirno" — i ono miruje, iako fizikalno ima potrebu za kretanjem, za boravkom na čistom zraku (barem tri do četiri sata na dan) i za prikazivanjem onog, što zna (u igri pokazuju sve, što je postiglo u odgoju), iako mnogi na zelenim površinama, sportskim objektima i šetalištima organiziraju rekreaciju snađe i zadržavaju djece ili vrše preodgajanje. Evo nekih primjera iz dječjih igrališta: Obavijesteni smo od roditelja, da njegovo dijete neće da jede. Organiziramo igru sa zahtjevom: — tko bude najbolji, pojest će to ili to — pa neprimjetno podmetnemo njemu. On će pojesti. Ili, jedno dijete nemirno u kući. U igri,

dug pet metara, a dubok 25 do 30 centimetara sa vodom od 20 centimetara, gdje će gackati a ne kucati se i slično. Dalje, kad priklagodavamo dječje tijelo napravi, ali to nitko drugi ne smije, vjetko se kad pitamo: "Što ono može?", i "Da li je za to to još jedno nemirno dijete i sposobnost?" Tako, već prije sedme godine, učimo ga baletu, gimnastiranju, strojevima i slično, i lidi, dijete je stidljivo. Stoji sa geometrijskim pokretima upravno štete, a manje provodimo primordne pokrete i elementarne igre. Najlošije je u tome, što mu često prijetimo da se ne upravi, ne učari i slično, a time ubijamo u njemu slobodu bez koje igra nije vrijedi, a sve to zbog toga, što ga u igru šaljemo u bijeloj, novoj ili tek ispeglanoj i uštirkanoj robi. Ali to treba ukloniti. Ima je potreba i zadovoljstvo. Tako se ona oplemenjuje. A plemljeni ljudi nama i trebaju.

Sibenik

Pogled na Žirje

U povodu redukcije lokalnog saobraćaja

Brige Žirjana

Bez sumnje, novi raspored vojnog reda "Jadrolinije", koji stupa na snagu 1. listopada ove godine, najteže će pogoditi upravo Žirje. Govori se, a i piše, da će parobrod od tada saobraćati na liniji Šibenik - Žirje samo četiri puta tjedno. Nemoguće! Stoga se na ovom najudaljenijem otoku od Šibenika (12 milja) uvelike raspravlja o ovoj odluci. Bolje reci: negoduje se. "Iz jedne nevolje u drugu, i to još goru", kažu. Sada moraju dnevno putovati blizu četiri sata, budući da pruga hvata u Tijesno, (dakle 24 milje!), a uskoro im se, eto, sprema i nova neprilika.

Ne ulazeći u trenutačne finansijske probleme "Jadrolinije", upitajmo se: Koliko će, ostavi li se zaista Žirjane dva dana bez veze, iskrasniti problema samo na ovom otoku? Uzmimo najprije činjenicu, da Žirje veoma istureno, i da ne na vrijeme doskočiti i — osigurati redovito parobrodarsku prugu (R.D.)

stajati manjim plovnim jedinicama, kao što se to moglo za ovih ljetnih dana. Tako, recimo, može se desi — a desit će se začijelo — da liječnik iz Zlarina, koji dolazi utorkom i petkom na otok ambulantnim motorom, ne moći doći uslijed nevremena, a parobrod će takođe izostati, pa će na taj način izostati i svaka "hitna" liječnička intervencija. Jasno, svašta se može dogoditi! Onda, izostat će redovito doletaženje pošte, mnogim učenicima, naročito onima iz Tijesnoga i Tribunja, bit će onemogućeno redovito pohadanje škole u gradu i t. d., i t. d. Pa i sami osećaj, da si bez veze, da si otrgnut, napušten — u najmanju ruku neugodan je.

Dakako, o ovome bi trebalo

ZAGREBAČKI VELESAJAM

Pripreme za Jesenski međunarodni Zagrebački velesajam su u završnoj fazi. U vremenskom razdoblju od 10. - 25. rujna o. g. u okviru Općeg međunarodnog sajma robnih uzoraka i specijaliziranih sajamskih poredaja: IX. Tjedan kože i obuće, VI. Sajam zanatstva, Komercijalna izložba turizma FNRJ, Medunarodna izložba mjerne i regulacione tehnike, Međunarodna izložba publikacija i Revija suvremenog odjeljivanja, poslovni ljudi iz čitavog svijeta i mnogobrojni posjetioc dobit će jedinstven pogled razvoja jugoslavenske industrije, proizvoda industrijski razvijenih i nerazvijenih zemalja.

JUGOSLAVENSKI IZLAGACI NA VELESAJMU

Prema dosad prispjelim prijavama ovogodišnjem jesenskom velesajmu premašit će čak i proglogodišnji, koji je imao jubilarni karakter. Broj jugoslavenskih izlagača i izložbenog prostora u svim robnim grupama se povećao. Broj jugoslavenskih izlagača u glavnim industrijskim gradama je 798, a to je 39 izlagača više nego na proglogodišnjem jubilarnom Velesajmu.

POMANJKANJE IZLOŽBENOG PROSTORA

Bez obzira na činjenicu što su ove godine na prostoru Zagrebačkog velesajma izgrađena dva nova paviljona, i to paviljon Savezne Republike Njemačke od 3.200 m², i paviljon "Energoinvesta" iz Sarajeva od 1.800 m² i što su u svojim reprezentativnim paviljonima ne izlažu Kinezi i Rumunji, pa su i ti paviljoni iznajmljeni stranim i domaćim izlagačima, zbog velikog interesa za ovogodišnju jesensku poredbu Zagrebačkog velesajma nije se u pogledu izložbenog prostora moglo zadovoljiti svim izlagačima. Iz tih razloga će se i specijalizirana poredba Međunarodna izložba stručne i naučne knjige, te publikacija održati na starom sajamskom prostoru na Savskoj cesti.

STRANI IZLAGACI NA VELESAJMU

Svoje sudjelovanje prijavili su izlagači iz velikog broja zemalja. Sa kolektivnim izložbama sudjeluju slijedeće zemlje: Austrija, CSR, Grčka, Indija, Irak, Italija, Izrael, Kanada, Kuba, NR Madžarska, Meksiko, Njemačka Demokratska Republika, NR Poljska, Savezna Republika Njemačka, Svecarska, SSSR, Tunis, USA, UAR, Urugvaj i Velike Britanije i s individualnim izlaganjem: Belgija, Španija, Francuska, Brazilija, Japan, Danska, Švedska i Holandija. Po prvi put sudjeluju na Zagrebačkom velesajmu Kanada, Kuba, Meksiko i Tunis. Ukupno sudjeluje 29 zemalja, znači dvije zemlje više nego prošle godine.

Među mnogobrojnim inozemnim proizvodima pažnju i poslovnih ljudi i posjetilaca privući će mnogobrojni noviteti. Jugoslavenska pubika imat će prvu priliku da razgleda turbo-mlazni čamac "Dowty", koji se nalazi u britanskoj kolektivnoj

izložbi. On dobiva propulziju od mlaza vode, po istom načelu po kojem mlazni avion dobiva propulziju ud svojih turbo-mlaznih motora. Kako ispod takvog čamca ništa ne strši, jer nema nijavka i kormila, on se može upotrebljavati i u tek nekolike centimetara vode, ili pak zavesti ravno na obalu ili sprud, a da se ne počini nikakva šteta na njemu.

Prvi put će se prikazati javnosti u Jugoslaviji krumpirov željezna marke "Massey" Ferguson V11, kojom svega četiri čovjeka mogu u jednom danu obrati 3 hektara krumpira gotovo bez ikakvih otpadaka. Taj se stroj može upotrebiti i na najblatnijim tlu.

U američkoj izložbi jedan od najinteresantnijih postrojenja bit će kompletan servis za generiranje i reparaturu automobila, koji se sastoji od 11 glavnih strojeva na električni pogon za potpuno obnavljanje motora. Oprema za ispitivanje motora postavlja direktnu dijagnozu mehaničkih i električnih grijescaka motora na vrlo širokom području. Ova se oprema sastoji od tri glavna aparatua uz mnogo manjih dodataka što točno određuju neprilike i grijescake, a u većini slučajeva i spravljaju iste prema potrebi.

Jedinstven novitet ovog sajma bit će atomski reaktor firme "Krupp" iz Essena. U njemačkom paviljonu nalaziće se 7 m visoki model BBC-KRUPP-ovog atomskog reaktora, koji će zahvaljujući keramičkim elementima izraditi moći da radi sa temperaturom do 2.000 stepeni C i kao prvi reaktor visoke temperature na svijetu, obećava radni visokog stepena djelovanje, niskih troškova izrade i dobrog iskoristavanja goriva, ekonomični put izvoznom električne energije.

Na Krupp-ovom izložbenom prostoru interesantno će biti vidjeti i model najvećeg i najbržeg uređaja za utovarivanje brodova na svijetu sa kapacitetom od 6.000 tona ugljena na sat, koji je Krupp izradio u Toledo (Ohio/USA).

Britanska izložba u paviljonu 7 prikazuje uspjehje na polju transporta i miroljubive primjene atomske energije. Ta izložba obuhvaća model projektiраног vozila "Hovercraft", koji će prevoziti putnike i robu velikom brzinom krećući se na jastuku od zraka te nekoliko stopa iznad kopna ili vode. Na izložbi će biti prikazan i model novog britanskog aviona "Fairey Rotodyne", koji se može vertikalno dizati i spuštati, kao i model atomske centrale koja se dovršava u Berkeleyu (Zapadna Engleska) i model brzog reaktora, koji se dovršava u Dounreayu (Sjeverna Britanija), a koji će, kad proradi punim kapacitetom, proizvoditi više atomskog goriva nego što ga troši.

Medu ostalim izlagačima iz ČSR izlažu najnoviji tip stroja za automatsko zavarivanje, izlagači iz Njemačke Demokratske Republike najnoviju glodalicu za obradu metala i najnoviji tip "Blitz-aparata" i izlagači iz NR Madžarske cisterne za prijevoz vina od 8.000 litara i najnoviji stol za pneumatsko montiranje opruga.

Dom je mjesto u kojem se izmjenjuju radosti i žalosti našega života. Bilo more našega života, ne znam kako uburkano, bjesnilo ono svom strahotom, ono se stiša čim prekoračimo kućni prag. Divno je to odmaralište naših psihičkih napora i fizičke klonulosti. U tome leži velika moć doma. Pa ako se zapitamo, tko čini taj dom tako privlačnim. U čemu je njegovog snaga? Možda bi netko na brzini odgovorio: "U bogatom načinu: Mi smo, međutim, drugog mišljenja: Sjaj i ures doma jest žena. To je nijeno carstvo. Tu se ona na svakom koraku, pokazuje kao nosilac vredne i radosti, kojim djeluje na svoga muža i djecu, kao genij, ne samo pojedinim sretnim časovima, nego i cijelog života. Prvi posjet jednoj porodici, odaje nam odmah sliku porodičnog života u njoj. I skroman stan, ali gdje je reda i čistoće, činit će nam se odmah ugodniji i miliji. "Sve na svom mjestu i sve u svoje vrijeme," to je glavno pravilo kućan-

stva. Red je duša poslu. Pokretna snaga tog reda jest svakako žena. Gde je umna i razborita žena, tamo je napredak, veselje i zadovoljstvo.

Svakako na prvom mjestu žena, uz muža snosi odgovornost za korektno vladanje u domu. Istina, mnogo se zahtijeva od žene, ali to zbog toga, što su krepasti i vrline prave žene, najviše kreposti ljudske. Međutim, i žene ima svoje slabosti, kao što ih ima i muž, pa se zato ne može ni u ženi gledati savršen ideal. Najrazumije je rješenje, da jedno podnosi slabosti drugoga.

Jedan od glavnih prigovora, koji se čine na adresu žene, je pomanjkanje strpljivosti. Možda je to posljedica životnih problema, koji stoje pred ženom, ili učeće žena u društvenim funkcijama i brige za djecu. Zato se damas i ide za tim, da se pomognu radnjoj ženi i uopće da joj se olakša rad, gdje god ga ona osjeća, kao teret. Stoga i pitanje strpljivosti kod žena, treba shvatiti, kao stvar gdje treba mnogo žene u tom pogledu. To na nje-

Knin

Nastavljaju se radovi na pruzi Knin-Zadar

Od prvog tunela, pa kroz kanjon Krke gradevinski radovi na ovom dijelu zadarske pruge, uključujući sve tunele, usjekе propuste, kao i donji stroj trase su uglavnom završeni.

Međutim, do prvog tunela još se izvode neki radovi, kao nivelliranje terena u blizini mosta nadvožnjaka, gdje se utvrđuju potporni zidovi, dovršavaju odvodni kanali i donji stroj za zadrarski kolosijek. Zatim predstoji konačno utvrđivanje i uređenje nasipa i na dijelu rekonstrukcija jednog manjeg propusnog mesta, koji je napukao.

Na mostu podvožnjaku preko ceste Knin — Zadar položena je nedavno 10-tonška željezna konstrukcija, preko koje će se postaviti armirano — betonska ploča, od jednog do drugog nosača upornjaka čiji je raspon 14 metara.

Isti posao, polaganje željezne konstrukcije, treba izvršiti na još vecem mostu podvožnjaku, preko rijeke Radljevca, koji se nju vijaka i matica iz godine 1961.

Svi ovi radovi, od izlaza iz Kninske stanice, pa do prvog tunela, treba da se obave što prije, kako bi se već u toku jeseni ili najdalje do kraja godine, moglo pristupiti polaganju pravog i šina na oko pet prvi kilometara od pruge.

Polaganje gornjeg stroja, koje će početi od Knina izvršit će specijalizirana grupa Poduzeća za remont pruga Željezničkog transportnog poduzeća iz Zagreba. (m)

PROIZVODI TVORNICE VIJAKA NA ZAGREBAČKOM VELESAJMU

Kao i ranijih godina, tako će i na predstojećem jesenskom Zagrebačkom velesajmu kninska Tvornica vijaka izložiti bogati assortiman vijčane robe raznih dimenzija.

Uz to će zainteresirani potrošači moći, za vrijeme trajanja Velesajma, ugovarati proizvod preko rijeke Radljevca, koji se nju vijaka i matica iz godine 1961.

Živa gradevinska djelatnost

Ovogodišnja sezona u kojoj su angažirana poduzeća "Dinara" iz Šibenika i Knina, "Izgradnja" iz Šibenika i "Lika" iz Gospića, po broju četvrtog, kojim svega četiri čovjeka mogu u jednom danu obrati 3 hektara krumpira gotovo bez ikakvih otpadaka. Taj se stroj može upotrebiti i na najblatnijim tlu.

U raznim dijelovima grada postoji investitor, među kojima prednjača Jugoslavenske željeznice podiže veći broj, uglavnom

MILIJUN I PO ZA NABAVKU SKOLSKOG NAMJEŠTAJA

U okviru priprema za početak školske godine trebalo je riješiti pitanje nabavke školskog namještaja za one škole koje su njima osudjivane. Tako je iz budžetskih sredstava NO-a općine Knin odvojeno 1,5 milijuna dinara za nabavku novih klupa i ostalog inventara za učionice.

Uskoro će biti useljeni stanovi na nadogradnjenom spratu na zgradi u kojoj je bila Zdravstvena stanica. Ovu nadogradnju finansirala je uprava stambene zajednice.

Tako je ove godine u izgradnji oko 300 novih stanova u Kninu, a u isto vrijeme investitori vrše pripreme za podizanje još nekoliko novih stambenih zgrada.

U okviru priprema za početak školske godine trebalo je riješiti pitanje nabavke školskog namještaja za one škole koje su njima osudjivane. Tako je iz budžetskih sredstava NO-a općine Knin odvojeno 1,5 milijuna dinara za nabavku novih klupa i ostalog inventara za učionice.

U većem broju sela osjeća se pomanjkanje učiteljskih stanova, a to izaziva često nezgodne posljedice. Za pojedinu mjestu može se doći do većeg broja nastavnog kadra, ali baš zbog nestašice stanova, škole ih ne mogu sve prihvati. Slično stanje bilo je i u Polači. Zbog nedovoljnog broja stanova, škola nije mogla dulje zadržati svoje osoblje, koje je itekako potrebno s obzirom, da se radi o centralnoj školi s velikim brojem učenika.

Razumijevanjem Narodnog odbora izdvojena su sredstva, pa se još prošle godine u Polači prisupilo adaptaciji jedne zgrade. Radovi su se bili nešto oduljili i stanovi nisu bili završeni u određenom roku. Međutim, sad su sve teškoće prebrodene i početkom ove školske godine, učiteljski stanovi u Polači bit će predani na upotrebu i to tri jednosobna i jedan dvosobni stan.

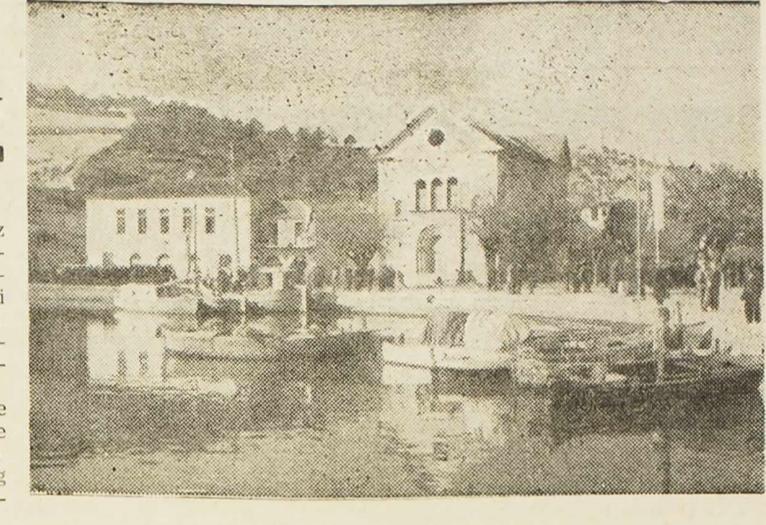
vježbe i svladavanja. Zašto pak muž, često ne podnosi primjedbe koje njemu žena učini. Zar ne može žena, da predbac muž, ako on često kasno dolazi kući. Žena sve to mora strpljivo podnosit. Razborita žena će zaista i podnosit, ali nitko nije može uskratiti pravo, da na lijepe način to mužu saopći. Ona na svakoj zgodbi i nezgodi, treba da hrabro stoji uz njega i da mu ukazuje na postupke, koji pomognuči porodičnu harmoniju. Žena će brzo primjetiti, da sve ono nježno muža nije u redu. Tu je potrebno ne samo bistro oko ljučavi, već i odlučnost žene, da se pogrešni put ne produži.

Muščavac je žena najesnosniji stvor. Izgovoren riječ se ne vraća i ne popravlja, ali ostavlja duboki trag. Snažnije djeluje od otrovnog žalca. Žena treba da njege naročito dvije osobine: "obzirnost i popustljivost". To je zapravo nuturna poluga žene, dok su jednostavnost, čistoća i red kuće, vanjska poluga čednosti. Možda po koja žena misli, kad je udata, da se može malo zapustiti, da njoj više ne treba dopadnost svoga druga. Muž će tako zapažati popustljivost svoje

ga ostavlja nepovoljan ožiljak razočaranje. U svojem najintimnijem preživljavanju, on će napraviti poredbu, kakva mu se činila kao zaručnica, i kako u njoj nije našao prave drugarice života. Može to biti početak gajanja bračne sreće.

Zena ne smije ni da se odviše kiti, da rasipno i preko mjere troši za svoju spoljašnjost. Razumna će žena sve to uskladiti prema položaju svoga muža i eventualno prema svojem položaju. Pretjerano tjeranje mode, može da unese nemir u domu. Mnogo ugodnije djeluje i za ljalnika privlačnije spoljašnja skromnost žene, nego namjerno isticanje u odjevanju. Prevelika gizda može da dovede do toga, da muž napusti svoja zdrava ljudska i socijalna načela u službi i poslu. Stoga svaka žena treba da ima na umu da je njenje ljepota u skromnosti, strpljivosti, razboritosti i vjernosti. Tako je žena cijenjena u domu i izvan njega.

M. Mrden

Zaton

PISMO IZ ŽIRJA

Priprema se elektrifikacija Žirja

Ima tome već skoro godinu dana, da su Žirjani pokrenuli akciju za sakupljanje novčanih mjestu u svrhu elektrifikacije Žirja. Ime to je poslao 100 dolara, najviše se svijetu.

Mišljenja smo, da nije potrebno naglasavati značaj nastojanja, da se pobijedi stoljetni mrak i na ovom najudaljenijem otoku Šibenskog arhipelaga. To je potreba, to je nužnost. Život to traži, ovaj današnji i onaj sutrašnji. Život, kojeg bi trebalo da lepo ljepe živjeti. Ljudske.

Dim u potkrovljima štiplje za oči, guši. Petrolejka je i suviše stvar prošlosti. Nemoćno žmirkava. Drvima se danas ne obiluje. Kadini su preživjeli. Potrebna je, dakle, elektrifikacija. Kao kruh, kaša, sunce...

Istina, neće to ići tako brzo, tako glatko. Valja mnogo toga uraditi, po priličnu sumu novaca sakupiti. Ali, glavno je da se je krenulo. Rezultat neće izostati. Ne bi trebao, zapravo. Jer, Žirjani — ako su toliko istrenuti na svom mrakom obavijenom i buravu Šibenskom školjtu — nisu valjda zaslužili, da ih se zapostavlja u ove naše dane, kad je na svakom pedju ovih naših paralela i meridiana riječ o elektrifikaciji ovog ili onog sela, pa čak ovog ili onog zaseoka. Njih je 700, i na njih valja računati. Jer, mnogi od njih koji su živi i koji to više nisu, u najtežim trenucima računali su na ovo danas, što svaki skupa uživamo. Visoko je na zadružnom domu spomen-ploča onih što su pali u NOB. Neka je jednog lijepog predeverja osvijetljeni lampion sa seoskog trga!

Znamo: preporodit će se Žirjani, kada dobiju elek

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

PRED POČETAK NOVE NASTAVNE GODINE U RADNIČKOM SVEUČILISTU

Još šire mogućnosti obrazovanja

Kao i svake, tako je i početak nove nastavne godine 1960/61. Radnički sveučilišta u Šibeniku obilježen proširenjem njegove djelatnosti i pružanjem građanima novih mogućnosti za prema zahtjevu i potrebama održene struke. Nastaviti će se i s tečajevima za daktilografsku početnike, na kojima će se od ovog godine učiti i osnovi administracije.

Za radnike i službenike koji nemaju završenu srednju školu, a htjeli bi, koristeći se mogućnostima koje im pruža zakon, studirati na nekom fakultetu ili visokoj školi, bit će formirani tečajevi, na kojima će se pripremati za prijemne ispite i to za fakultete za koje bude prijavljen dovoljan broj polaznika. Javna tribina "Srijedom u sedam", koja je počela radom u drugom dijelu prošle nastavne godine, nastaviti će i u ovoj godini održavanjem predavanja, na kojima će se radni ljudi upoznavati s najaktuelnijim ekonomskim, političkim, kulturnim i ostalim problemima i zbivanjima u svijetu i kod nas. Iz rada na estetskom obrazovanju spomenut ćemo seminar likovne umjetnosti, muzički i književni seminar, na kojima će se polaznici upoznati s osnovnim elementima pojedinih umjetnosti. Osim toga, nastaviti će se s organiziranjem kazališnih i kinopredstava za sindikalne podružnice uz znatno niže cijene ulaznica.

Na području ekonomskog obrazovanja osim Više radničke škole značajni su i seminari organizirani u sklopu na neke fakultete i visoke škole, ipak još nije svrha prekvalifikacija polaznika, već osposobljavanje za bolje vršenje funkcija na sadašnjem radnom mjestu.

Dvogodišnja Viša radnička škola predstavlja jedno organiziranje, više osposobljavanje kadrova u privredi za vršenje njihovih funkcija u organima radničkog samoupravljanja i društveno - političkim organizacijama koje djeluju u okviru privrednih organizacija od onoga, koje je pružala dosadašnja Dvogodišnja škola za ekonomsko obrazovanje radnika. Polaznici škole su isključivo oni, koje upućuju privredne organizacije, i oni koji su u njima našli svoje mjesto i imaju određenu perspektivu. Iako ima rang srednje škole i onima koji je završe omogućava direktni upis na neke fakultete i visoke škole, ipak još nije svrha prekvalifikacija polaznika, već osposobljavanje za bolje vršenje funkcija na sadašnjem radnom mjestu.

Drugu značajnu novost predstavlja formiranje tečajeva, na kojima će se učiti strani jezici po najsvremenijoj audiovizuelnoj metodi s upotrebom magnetofona, slika i filmova. Do tega je došlo, zahvaljujući pomoći nekih privrednih organizacija, koje su osigurale veći dio materijalnih sredstava potrebnih za rad ovih tečajeva. Zato će i polaznici tečajeva, barem za sada, biti članovi ovih privrednih organizacija. U ovoj nastavnoj godini će se po ovoj metodi učiti samo engleski jezik, a u sljedećim godinama i neki drugi. Inače, bit će ponovo formirani tečajevi za učenje stranih jezika na dosadašnji način i to za engleski, francuski, njemački i talijanski jezik za početnike i naprednike.

Tečajevi na kojima se radnici pripremaju za polaganje ispita za kvalifikaciju i visoku kvalifikaciju bit će i u ovoj godini jedan od osnovnih oblika rada na sručnom obrazovanju. Organizirati će se tečajevi za metalSKU, brodograditeljsku, elektro, cestovni saobraćaj, drvoprerađivačku, transportnu, topioničarsku,

sku i trgovinsku struku. Osim ovih bit će organizirani, za poduzeća koja to budu tražila, i tečajevi za usavršavanje u struci, kojih će se program sastavljati prema zahtjevu i potrebama održene struke. Nastaviti će se i s tečajevima za daktilografsku početnicu, na kojima će se od ovog godine učiti i osnovi administracije.

Za radnike i službenike koji nemaju završenu srednju školu, a htjeli bi, koristeći se mogućnostima koje im pruža zakon, studirati na nekom fakultetu ili visokoj školi, bit će formirani tečajevi, na kojima će se pripremati za prijemne ispite i to za fakultete za koje bude prijavljen dovoljan broj polaznika. Javna tribina "Srijedom u sedam", koja je počela radom u drugom dijelu prošle nastavne godine, nastaviti će i u ovoj godini održavanjem predavanja, na kojima će se radni ljudi upoznavati s najaktuelnijim ekonomskim, političkim, kulturnim i ostalim problemima i zbivanjima u svijetu i kod nas. Iz rada na estetskom obrazovanju spomenut ćemo seminar likovne umjetnosti, muzički i književni seminar, na kojima će se polaznici upoznati s osnovnim elementima pojedinih umjetnosti. Osim toga, nastaviti će se s organiziranjem kazališnih i kinopredstava za sindikalne podružnice uz znatno niže cijene ulaznica.

Na području ekonomskog obrazovanja osim Više radničke škole značajni su i seminari e-

Pun razred malih glavica. Za- sjeli u klupe, bez mamica, netko s torbom, a netko i bez nje. Još nenavikli lutaju nemirnim očima po zdovima, stolu i nosu. Vjeć porasli, oni su sasvim veliki, ali...

Dvije devojčice neće da se ne poznaju. Danas su prvi put se počake čista računica i boje sasvim lijepo izgledaju.

Sjede i mirni su i ne pričaju. Samo se pomalo osmehuju, samo se — očito — raduju. I ne-

te. Ali ima ih koji su hrabri. Ili se prave malim junacima. Prilazim jednom od njih. Vidim igra se svojom torbom boje zelene trave.

Onda, je li lijepo? — pitam.

— Jest — stidljivo odgovara.

— I draga ti je ići u školu?

— Ovoliko — kaže i širi ruke preko lica svog novog kolege.

— Pa, naravno, ti si veliki.

Zadovoljno se osmehuje.

— A kako ti je ime?

— Tomislav Mišić.

— Dobro, Tomislave, ali sad ćeš se moći manjeigrati??!

— Pa meni je ertanje igra.

— Oho, sigurno lijepo crtaš?

Ne odgovara, ali ručice brže boje posežu za torbom. Vadi boje.

— Jel' te da su lijepi?

— Baš su lijepi, kažem.

Stavlja ih pažljivo i zaljubljeno natrag.

— A hoćeš li biti dobar dak?

— Hoću, bit ću najbolji.

— Tako i treba — rečem i pomilujem ga po kosi.

Kada sam odlazio blage dječje očice pratile su korake. I oči malog Tomislava bile su među njima. I njegov glas u žuboru kojim me je pozdravio jedan novi razred. Vjerujem da ne ću pogriješiti ako kažem — dobar razred. Uostalom — oni imaju riječ!

D.B.

Edicija o Jurju Dalmatinu

U posjet našem gradu doputovala je prof. Jelica Tadijanović, urednik nakladnog poduzeća "Zora" iz Zagreba. Ona će u Šibeniku boraviti nekoliko dana i snimati pojedine značajne objekte na Katedrali. Ove snimke prof. Jelice Tadijanović uvrstite u ediciju koju uskoro izdaje u kojoj će biti objelodanjeni tekstovi o radu čuvenog Jurja Dalmatinca na Šibenskoj Katedrali.

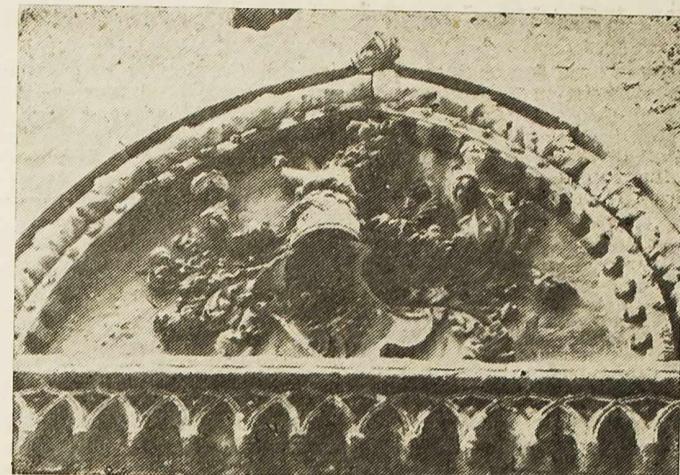
~~~~~

Obavijest

Ispiti za polaznike izvanrednog studija VPS u Šibeniku za obe grupe (hrvatski ili srpski jezik i povijest - zemljopis) održat će se u vremenu od 30. IX. do 1. X. o.g.

Seminari za grupu hrvatski ili srpski jezik počinje 3. oktobra o.g. Prijave za ispit treba dostaviti najkasnije do 22. IX. o.g.

Historijski spomenici

U Ulici Jurja Barakovića, nalazi se vrlo interesantan portal iz sredine XV. vijeka, jedan od najljepših i svakako najsačuvanijih u Šibeniku. Smatra se, da je pripadao kući plemićke obitelji Lavčića. Sami su pragovi portala prosti, ali je gotski timpanon izvanredno ukusan.

Prvi luk nosi u šiljku glavu lava. Drugi je previjen listicima, a treći nosi listice potpuno slične onima, koje vidi se na pobočnom portalu katedrale.

Donji dio timpanona je naročito interesantan. Sastoje se od mnogo malih gotskih lukova, ispod kojih su sitne ljudske glave. To nas podsjeća na odličan vijenac na katedrali, vrlo sličan ovome. U sredini timpanona nalazi se grb Lavčića: prednji dio lava, kaciga i tako razvijeno lišće preko cijelog prostora.

I ova umjetnička tvorevina, predstavlja rad škole Jurja Dalmatinca, čiji je umjetnički opus tako obilan i raznolik...

Tekst i snimak: J. Čelar

U povodu „repova“ pred knjižarama

Zar baš mora tako?

Grupa građana - kupaca pred papirnicom "Naprijed"

problemu knjige u Šibeniku bilo je već riječi na ovim stupcima, ali bez koristi, jer se situacija do danas nije promjenila ni za dlaku — no o tom drugom zgodom. Riječ je o nastaloj gužvi, o višesatnom čekanju, o razbijanju izlogu papirnice...

Zbog čega sve to?

Premda informacijama dobivenim u prodavaonicama, sve knjige — udžbenici koje su do sada izšla iz štampe stigle su i stavljene su pravovremeno u prodaju. Knjiga ima na skladištu dovoljno. Znači, krivicu za spomenutu gužvu kupci, koji su zakasnili u trgovinu. Da li baš samo oni?

Stao sam u "rep" i razgovarao sa njima. Knjige namjerno nisu htjeli kupiti ranije, jer se navodno — ne zna koje su knjige potrebne. "U knjižari vam savjetuju da kupite jedno, a poslije vam u školi nastavnici traže drugo". Naknadnu zamjenu nepotrebnih knjiga nije moguće

A uprave škola? Zar one nisu htjeli kupiti ranije, jer se — navodno — ne zna koje su knjige potrebne. "U knjižari vam savjetuju da kupite jedno, a poslije vam u školi nastavnici traže drugo". Naknadnu zamjenu nepotrebnih knjiga nije moguće izvršiti.

A uprave škola? Zar one nisu htjeli kupiti ranije, jer se — navodno — ne zna koje su knjige potrebne. "U knjižari vam savjetuju da kupite jedno, a poslije vam u školi nastavnici traže drugo". Naknadnu zamjenu nepotrebnih knjiga nije moguće izvršiti.

Dvije korisne odluke

Natpsi koji se postavljaju na novih i uklanjanju nevaljalih ulicama, prometnim mjestima i natpisa. U komisiju su ušla dva raznima izložima trebali bi, u pravilu, da odgovaraju i estetskim i jezičnim normativima. Kažem trebali bi, jer smo svjedočici, i u našem gradu, mnogih natpisa koji su sve prije nego što su uklanjeni, a na kojima je početak umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-

to sastanku je također bilo govorilo i o nadzoru ugovaranja takvih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažnju ili su ti samozvani umjetnici pokapljali pokraj toga šutke, na gospodovanja pojedinih umjetničkih grupa u našem gradu. Nai-tamo ono "početak" umjesto "početak", "prevoz" a ne kako treba "prijevoz" i slično. A sve te vorena umjetnička gospodovanja, stvari, malo po malo htjeli mi vršena velika reklama, a kada to ili ne, i obraćali pažn

gradske vijesti

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera američkog filmu u boji — BERBA — (do 11. IX.)
Premijera talijanskog filmu u boji — PAKAO U GRADU — (12. - 15. IX.)

»20. APRILA«: premijera francuskog filmu u boji — JADNICI I. DIO — (do 13. IX.)

Premijera francuskog filmu — JADNICI II. DIO — (14. - 19. IX.)

»SLOBODA«: američki film — NEVINO OSUĐEN — (do 9. IX.)

Talijanski film — NA RUBU PROPASTI — (10. - 11. IX.)
Domaći crtni filmovi (12. - 14. IX.)

DEŽURNE LJEKARNE
Do 9. IX. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.
Od 10. do 16. IX. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Dorotea, kći Stipe i Vjeklice Klaric; Dragan, sin Dušana i Ljiljana Mitrović; Milena, kći Ljubica i Fani Damijanić; Oliver, sin Tugomira i Marije Jakovčev; Dragan, sin Jovana i Olge Vidić; Vedran, sin Šime i Ljubice Šantić; Zarko, sin Petra i Stope Pešić; Zoran, sin Franje i Biserke Lukman; Mira, kći Šime i Ivane Uroda; Silvana, kći Ante i Ivane Matosić; Zoran, sin Stanoja i Jelene Jakovljević; Jadran, sin Ante i Kate Matić; Jadranka, kći Ante i Kate Matić; Ljuboimir, sin Jose i Mandu Ljubić; Marinela, kći Ante i Ljiljanke Mačukat; Jasmina, kći Marijana i Kite Tošić; Branko, sin Stipe i Franke Jurićev; Ankica, kći Tomislava i Ljubice Mikulandra; Jasna, kći Nikole i Marije Lučić; Tihomir, sin Stipe i Ljiljanke Paškov; Vladimir, sin Petra i Vjekoslave Čavić i Anka kći Martina i Blanke Topić.

VJENČANI

Rgić Jandrija, radnik — Lašić Đurdija, domaćica; Moldovan Trajan, veterinar — Kukolj Gordana, nastavnik; Pletikosa Branko, službenik — Slipčević Ana, službenik; Knežić Miloš, električar — Čikeš Katica, frižerka i Alić Nardin, mornar — Jurat Jerina, domaćica.

UMRLI

Pavasović Milka rod. Krička, stara 39 god.; Bučević Jela rod. Petković, stara 79 god. i Ante Čogelja, star 88. god.

MALI OGLASNIK

IZNAJMLJUJE SE JEDNA LIJEPJA, sunčana soba dvojici učenica ili učenika. Upitati na adresu: Mile Mikulandra, Stara cesta b.b.

MIJENJAM JEDNOSOBNI komforni stan u centru Pazina za odgovarajući u Sibeniku. Za informacije obratiti se kod vratara Električnog poduzeća Sibenik.

Sastanak Savjeta za urbanizam NO općine Vakcinacija protiv Raspravljeni o komunalno-dječe paralize građevinskoj djelatnosti

Razgovor s primarijem dr. N. Simovićem

Naš suradnik posjetio je šefa roditelja, a također i nas stručnjaka.

Što mislite, koju bi djecu trebalo najhitnije cijepiti, koliko košta cijepivo i kako bi se ono moglo najzgodnije riješiti?

Zasad bi trebalo vakcinati svu djecu od 5. mjeseci do 7. godine starosti, a u najskorije vrijeme i ostalu djecu do 14. godine. Neki preporučuju vakcinaciju i odraslim, jer je i kod njih bilo nekoštia slučajeva oboljenja. Ali, to nije tako hitno. Košta cijepivo — to vam ne mogu točno kazati.

Mišljenja sam, da bi naš grad i kotar uz pomoć tvornica, a razumljivo i samih roditelja, mogao lako svaldati finansijske teškoće i povoljno riješiti ovaj problem, za sreću i dobro naše djece i cijele zajednice. Stoga apeliram na organe narodne vlasti a posebno radničke savjetne tvornice, da bi se najhitnije počela akcija za rješenje ovog problema.

Postoji li opasnost da se cijepljene izazove dječja paraliza?

Ono ne šteti zdravlju djeteta, niti izaziva nikakve reakcije. Cijepivo može primiti svaku dječetu, stariju od 5 mjeseci pod uvjetom da je zdravo. Cijepljene se sada provodi u četiri navrata i to svaki put nakon izvjesnog perioda vremena. Nije poznat ni jedan slučaj oboljenja od dječje paralize koji bi bio izazvan uslijed vakcinacije Salkovim cijepivom. Prema tome, ono je potpuno bezopasno i roditelji mogu bez bojazni dati cijepiti svoju dječku. To je jedini način da se spriječi eventualna epidemija ovog oboljenja.

Kad će se započeti s redovnim cijenjenjem?

Nadam se da će ono otpočeti kroz nekoliko dana. Možda će ipak zavisiti od naprijed navedenih nadležnih faktora da li će vakcinacija biti uspješno provedena.

Možete li nam nešto reći o dosadašnjim rezultatima postojećih vakcina?

Američki učenjak dr. Salik pronašao je prije sedam godina lijek protiv dječje paralize, koji u 90 postotku slučajeva uspješno zaštićuje od oboljenja. Do danas je u cijelom svijetu izvršeno više stotina milijuna cijepljenja s ovom vakcinom, i to bez ikakvih loših posljedica. To dovoljno potvrđuje da kolikom se sigurnošću možemo pouzdati u to cijepljene. Loših posljedica i kontra-indikacija nema. Osim spomenutog cijepiva postoji također cijepivo od američkih profesora Sabina, Koprovskog i Cox-a. Ovaj lijek daje se u tabletima i kapsama, a primjenjen je u velikim razmjerima najprije u SSSR-u, a zatim nešto u SAD, Švicarskoj i Njemačkoj. Razlika između ovih dviju vakcina je u tome, što je prva stvorena na bazi mrtvih kličica dječje paralize i daje se injeckijama, a druga na bazi živih — naknadno umrtiljivih kličica i daje se u tabletama. I pak nešto više iskustva postoji sa Salkovom vakcinom.

Da li se roditelji interesiraju za cijenjenje?

Cesto puta slušamo pitanja roditelja: »Kada će kod nas započeti cijenjenje protiv dječje paralize? To su nakon epidemije u Mostaru i drugim gradovima svakodnevna pitanja i brige ma.

MEĐU NAMA

Dobro, ali dokle tako?

Ima nekih stvari koje mi nijesu jasne. Želiš bih da mi poštuju, ali još nisu. A vjerujem da će biti. Vjerujem da će biti i to tek tada kada se netko pobrine da ih takvima učini. Da one nestanu s naših trgovda da se izgube gdje im je mjesto.

O čemu se radi?

Svakodnevno smo svjedoci jednih te istih slika. Zapravo to i nisu slike — to je mnogo prije rugoba i naša (svi po malo) žalost. Mislim na one dječake (mladići su to pomalo veći) koji svakodnevno uz urlike (i psovke) trče za loptom na trgu kraj Katedrale. Skupi se njih petnaestak, nade se neka mala gumena lopta i onda se nemilosrdno udvija — ne samo po zidovima. Da je samo po tome već bi se nekako preko toga moglo i preći. Kasnije, možda bi se i moglo pred tim i oći zatvoriti. Ali ne može pred činjenicom da od njihove «rigre» stradaju i prolaznici — ponekad i dječaci koja tek što znaju da odvoje nogu od noge. A toga bude i to ne rijetko. Samo naši igrači ni na tome se ne zauštave. Valjda smatraju da ne smiju ostati dužni. Valjda drže da imaju pravo kogakav riječnikom (to i nije riječnik, to je neodgoj) dati svoju završnu ri-

Ovome mislimo da nije potreban nikakav komentar. Još manje onakav kakvim su svoje djelo popratili raspojasani igrači. Jer, ponavljanje riječi ne bi se moglo zapisati. U običnom, ljudskom razgovoru nijima se ne bi moglo naći mjesto.

H-t

Šibenik

Nova prodavaonica, Kornat

Ovih dana je u Šibeniku otvorena još jedna ukusno uređena prodavaonica tekstila. Prodavaonicu je otvorilo poduzeće »Kornat« u Ulici Mira Višića.

U adaptaciju je utrošeno oko milijun dinara. (MŽ)

OBAVIEST

U povodu napisa, koji je pod naslovom »Praznovjeka« objavljen u broju 497 od 6. srpnja ove godine dajemo slijedeću informaciju: Sudac za prekršaje kotara Šibenik rješavajući u adi upis u mještoviti dački dom »Ruža Vukman« je bio velik. Upozitiv je imao puno ruke posla, dok je konačno ustabilizirao postupak protiv Josipe H. zbog prekršaja iz čl. 2. točke 6. Zakona o prekršajima protiv javnog mlijeno 150 daka, od kojih 40 u redu i mira, obustavio je administrativno — kazneni postupak protiv Josipe H., jer je nakon provedenog postupka utvrđeno da u ovakvoj radnji okrivljene nema obilježja prekršaja iz bilo kojeg pravnog propisa.

MNOGIMA ŽELJA NIJE ISPUŠTENA

I ove godine interes daka za upis u mještoviti dački dom »Ruža Vukman« je bio velik. Upozitiv je imao puno ruke posla, ali kroz taj kratki period vremena zapazila sam više nedostataka. Prvo je, pomanjkanje stručnog kadra, a ostalo ču u kratkim crtama, opisati nedostatke kojih u buduće ne bi smjelo biti. Nas grad nije glavni turistički centar, ali preko njega ipak pređe preko sezone hiljadu i hiljadu turista. Ti turisti odsjedaju jednu, a možda i više noći i to prema tome kako im se dopadne. Smatram, da Šibenik, pored historijskih objekata ima prekrasnu okolicu za koju treba više turističke propagande.

Sam turistički centar u svom sastavu nije aktivan. Personal Turističkog društva ne shvaća ozbiljno svoju ulogu.

U prošlom mjesecu desetak dana vladao je kaos, turista je bilo mnogo tako, da je sav posao obavlja M. B., koji je vršio naplaćivanje. Znala sam iz iskustva da su ljudi nezasitni, ali u takvoj mjeri nisam mogla vjerovati. Svaki put kad sam došla u Turistički ured, našla sam D.G.

gdje čeka na svoju »žrtvu«. Ponakad sam se pitala da li postoji neki plan, po kojem se vrši raspoređivanje turista po privatnim kućama. Smatram da bi se ipak moglo pridržavati nekog reda, da svatko dobije podjednaki broj gostiju za noćenje. Tako bi ljudi bili zadovoljni, a panike ne bi bilo.

staré zgrade. I bit će im lijepo, I ako ne i udobno...

Ali u Crnici postoji i ugostiteljska radnja — »Veseli radnici«, preko puta školske zgrade. Veoma zapuštena i veoma nepriyatna. U svakom pogledu. Obitelj, dječja su, manje više, svagdje ista, svagdje jednaka. Slušajući ih iz prikrajja dobijate dojam da to i nisu dječa već odrasli ljudi.

Njihov dječji svijet nije svijet iz starih bajki. Oni razgovaraju o satelitima, filmovima i ištačnutim glumcima. Pa, štoviše i o učenjacima i državnicima. Na svoj način. Uporno brane svoja mišljenja, Prašnjava i znojni. No,

ako ste stekli njihovo povjerenje odat će vam sve svoje tajne, sve svoje male grijehе. Tu je i Jurica, koji stalno izaziva svade, ali koji često dobiva i batine. Zatim dolazi do suza, koje padaju kao biser. Uz njega je Markiša, Ivica, Goran... Svakaju se i

odrasli... Ali neka vam ne pada na pamet da, u dobroj namjeri izmirite zadavane »ratnike«. Da posredujete, jer to djeca veoma loše shvaćaju. Uostalom, dječja su, manje više, svagdje ista, svagdje jednaka. Slušajući ih iz prikrajja dobijate dojam da to i nisu dječa već odrasli ljudi.

Mnogim daćima ta želja nije mogla ispuniti zbog pomanjkanja prostora. (MŽ)

Rupa do rupe — glavna ulica od Doma narodnog zdravlja do Tvornice elektroda i ferolegija. Noć bez mjesecne — a ponekad i bez električne rasvjete. Ovaj predio grada miriše po naftalini. U jednu riječ, glavna (i jedina) ulica, kojom se služi na stotine radnika žureći u tvornicu — i nije ulica već lanac rupa i voderina, o kojima nitko ne vodi računa, a koje veoma često služe, ne samo za podsmjeh stanovnika Crnice, već i za opravданa negovanja.

A noć je i treba žuriti na pozadu, na rad koga živi bezbitni. Ali kako stići na vrijeme, ako bezbroj puta posrećete preko rupa, ako, ponekad ostaneš bos, jer ste u padu ostali bez cipele, bez potplata, bez penete i vezica? a treba se žuriti na posao i s posla, jer je vrijeme dragocijeno. I globu je teško plati.

Pjesma tvorničkih strojeva, ezbrij, vatreñih kriesnicu. U oči. Gusti naviljci dima, lupa kiesica. Plamene zavjese veoma čiune ognjenim kulisama...

Dječa na ulici igraju se lopte, a boka, boksa... Reagiraju kao

P.

Jelica Floigl

SPORT - SPORT - SPORT

Plivačko prvenstvo Hrvatske za seniore

„NAPRIJED“ PRVAK

Prošlog utorka i srijede u Šibeniku je održano prvenstvo Hrvatske u plivanju za seniore. Na novosagrađenom plivačkom bazenu u Crnici sakupilo se šest momčadi s oko 150 plivača i plivačica iz cijele Hrvatske. Nakon defileja plivača i plivačica, prvenstvo je otvorio u ime Plivačkog saveza Hrvatske drug Ante Baica.

Premko očekivanju prvo mjesto osvojili su članovi zagrebačkog „Naprijeda“, koji su u svim muškim disciplinama osvojili prva mesta, dok je u ženskim disciplinama „Pošk“ bio bolji. Treće mjesto pripalo je domaćem „Šibeniku“, koji je postigao dobar uspjeh, s obzirom da su njegovi plivači ovog ljeta vrlo malo trenerali. Plivači „Šibenika“ su osvojili tri druga mesta i dva četvrtka. Četvrti mjesto pripalo je „Omladincu“ iz Osijeka, dok su se na sljednjima dva mesta plasirali „Pula“ i „Biograd“ bez bojava.

Već u prvim točkama programa, gledaoci su mogli vidjeti veliku borbu u disciplini 400 metara kralj za muškarce, gdje su „Naprijedovi“ plivači zasluzeno osvojili prva dva mesta. Prvo mjesto osvojio je Dvoržak ispred Albinija. Plivač „Šibenika“ Bego zauzeo je tek šesto mjesto.

U najlepšoj i najuzbudljivoj disciplini prvog dana, 200 metara prsno, vodila se ogorčena borba za prvo mjesto između Hebera iz „Naprijeda“ i Jerušića iz „Šibenika“. Tek u posljednjih nekoliko metara Heber je uspio preći u vodstvo i prvi dočekati cilj. Također ostra borba vodila se i u štafeti 4x100 metara mješovito, muški, gdje je „Naprijed“ došao prvi za svega nekoliko desetin sekunde ispred štafete „Šibenika“.

Na 1.500 metara također su triumfirali plivači zagrebačkog „Naprijeda“. Treće mjesto osvojio je Karković iz „Šibenika“.

U ženskim disciplinama u kojoj je triumfirala Jelovac mlađa plivačica „Pošk“ iz Splita, sva prva mesta osvojile su Splitanke. U prvoj disciplini 100 metara kralj, uvjernljivo je pobijedila Jelovac, i u drugoj disciplini 100 metara leptir, Jelovac je prva došla na cilj. Od ove mlade plivačice naš plivački sport može dosta očekivati. Samo zahvaljujući njenom odličnom plivanju „Pošk“ je osvojio prvo mjesto i u štafeti 4x100 slobodno.

Druog dana nastupile su plivačice i to na 400 metara slobodno. Prvi na cilj došao je Jelovac ispred Jurinjakove iz „Naprijeda“.

Plivači na 100 metara slobodno bili su podijeljeni u dvije grupe. Prvi u prvoj grupi bio je Albin iz „Naprijeda“, dok je u drugoj pobijedio Dvoržak postigavši najbolje vrijeme, kao i prvo mjesto na 100 m slobodno. Bego je postigao vrijeme od 1,06,5 i time četvrtu mjesto.

Na 200 metara prsno žene prvo mjesto osvojila je plivačica „Pošk“ Bjedova ispred Biblerove iz „Naprijeda“. Ove dvije plivačice znatno su bile odmakle od ostalih i na cilj su došle za nekih 10 metara prednosti. Na 100 metara ledno za žene, također je pobijedila plivačica „Pošk“, Kratov ispred Ostojiće, također iz „Pošk“. I u posljednjoj ženskoj disciplini, štafeti 4x100 mješovito, pobijedile su članice „Pošk“ ispred „Naprijeda“.

U posljednje dvije muške discipline druge večeri nastupili su plivači na 100 metara ledno i štafeti 4x200 mješovito. Na 100 metara ledno pobijedio je ovo godišnji višestrukri prvak Dvoržak iz „Naprijeda“ ispred Vagnera, također iz „Naprijeda“. Plivači „Šibenika“ Subašić i Čaleta zauzeli su peto, odnosno šesto mjesto. I u štafeti 4x200 metara mješovito pobijedili su plivači „Naprijeda“.

MUŠKI,

Rezultati prvog dana:
400 metara kralj: 1. Dvoržak (N) 5:14,3, 2. Albini (N) 5:14,7, 200 leptir: 1. Pavisić (N) 2:54,8, 2. Karković (S) 3:02,5, 3. Siminjat (N) 3:14,8, 200 metara prsno: 1. Hebel (N) 3:01,3, 2. Jelušić (S) 3:01,8. Štafeta 4x100 mješovito: 1. Naprijed u vremenu 5:06,9, 2. Sibnik 5:08,1, 3. Pošk 5:16,8 i 4. Omladinač 5:45,1, 1.500 metara: 1. Albini (N) 21:53, 2. Pavisić (N) 21:55,1 i 3. Karković (S) 23:26,3.

Drugi dan.

100 metara kralj: 1. Dvoržak 1:03,8, 2. Kesić (P) 1:06,1, 3. Albini (N) 1:06,4 i 4. Bego (S) 1:06,5 100 metara ledno: 1. Dvoržak (N) 1:15,5, 2. Wagner (N) 1:16,1. Subašić je imao vrijeme: 1:20,1, a Čaleta: 1:21, 1. 4x200: 1. Naprijed 10:12,5 2. Pošk 10:36,4 i 3. Šibenik 10:36,9, dok je štafeta „Omladincu“ diskvalificirana zbog nepravilnih zamjena.

Zene prvi dan:

100 metara slobodno: 1. Jelovac (P) 1:16,5, 2. Krpan (P) 1:17,3 3. Jurinjak (N) 1:22,6, 100 metara leptir: 1. Jelovac (P) 1:31,3, 2. Bojčić (P) 1:34,6. Štafeta 4x100 slobodno: 1. Pošk 5:32,1, 2. Naprijed 5:32,6.

Drugi dan:

400 metara slobodno: 1. Jelovac (P) 8:17,2, 2. Jurinjak (N) 8:47,2. 200 prsno: 1. Bjedov (P) 3:21, dok je plivačica „Šibenika“ Biserka Bujas osvojila peto mjesto u vremenu 3:50,2. 100 ledno: 1. Kratov (P) 1:28,8, 2. Ostojić (P) 1:32,4 i štafeta 4x100 mješovito: 1. Pošk 5:57,1, 2. Naprijed 6:21,2.

Jadran Mornar

5:4

Poslijepodne plivačkog programa, prvo dana u vaterpolo utakmici su se sastali splitski prijateljski vaterpolo utakmici sastali članovi podsvetne lige Biograd i Šibenik. Pobijedili su Biogradani s visokim rezultatom od 5:1 (4:0). Zgodite za Biograd i Šibenik. Pobijedili su no, Radović i Neretić, a Karković za Šibenik. Utakmicu je vodio Baica iz Šibenika.

Biograd: Stofer, Ničeno, Ješić, Sangulin, Radović, Cosić i Neretić. Šibenik: Medvedić, Nakić, Glavinić, Karković, Mardešić, Bego i Pema.

Bolji i tehnički spremniji igrači Biograda su zasluzeno pobijedili. Šibenik je imao 4 stative. Najbolji igrač utakmice bio je Cosić. (mi)

Igru u svojim rukama i izjednačuje rezultat na 3:3. Pošto je organizator ovog prvenstva pribedio pehar, utakmica se je produžila dva puta po tri minute. U tom razdoblju Jadran je postigao dva, a »Mornar« jedan zgoditak. Pobjedničko momčadi »Jadran« uručen je pehar.

Momčadi su igrale u sastavu: »Jadran«: Dušović, Trumbić (1), Ježina (2), Šestanović (1), Roje (1), Kesić i Kaliterina (1).

»Mornar«: Cavolina, Jović (1), Mateljan (1), Rosić (1), Kureta, Matošić (1), Grubić. Pred oko 600 gledalaca utakmicu je dobro vodio Seljan iz Splita. (mi)

Biograd-Šibenik 5:1

Nakon što je završilo prvenstvo Hrvatske u plivanju na plivalištu Šibenika su se u prijateljskoj vaterpolo utakmici sastali članovi podsvetne lige Biograd i Šibenik. Pobijedili su Biogradani s visokim rezultatom od 5:1 (4:0). Zgodite za Biograd i Šibenik. Pobijedili su no, Radović i Neretić, a Karković za Šibenik. Utakmicu je vodio Baica iz Šibenika.

Biograd: Stofer, Ničeno, Ješić, Sangulin, Radović, Cosić i Neretić. Šibenik: Medvedić, Nakić, Glavinić, Karković, Mardešić, Bego i Pema.

Bolji i tehnički spremniji igrači Biograda su zasluzeno pobijedili. Šibenik je imao 4 stative. Najbolji igrač utakmice bio je Cosić. (mi)

„ŠIBENIK“

„PODENONE“ 1:1

Pordenone (tel.) — U prvom susretu na gostovanju po Italiji Šibenik je, predveću vrlo dobru igru, izborio neriješen rezultat sa »Pordenonom« — 1:1. Nakon ravnopravne igre u prvom poluvremenu, Šibenik je većio dio nastavka igrao u polju domaćih koji su se grčevito branili. Navalna u novoj formaciji Bašić, Ninčević, Zambata, Nadoveza i Marenici zadovoljila je. Zgodite su postigli Ninčević u 80. i Morendo u 25. minuti. Kod Šibenika su se istakli Iljadica, Zaja i Bašić. Gledalaca oko 1000.

Šibenik je oputovao u Arezzo, gdje se u četvrtak sastaje s istoimenim klubom. (KD)

OBAVIJEST

IZ DTO »PARTIZAN«
Pozivaju se članovi ovog društva da se svakog dana prijave u društvene prostorije, radi početka rada i priprema za javne nastupe u 1960/61. godini.

Ovo društvo je prekinulo rad u ljetnom periodu, jer nije imalo dovršeno igralište, a koje već oko 7 godina ovo društvo traži u mjerodavni, kako bi se rad domaći s pojačali obranu s dvojicom igrača pa su na čelu s golmanom i centarhalfom Slavicom vrlo uspješno parirali napadačima gostiju.

Kod »Soške« istakli su se Čolović, Slavica, Mašlač i Žura II., dok je »Dinamo« imao najbolje igrače u vodi navale, lijevom krilu i desnom halfu.

Sudio je Mikulandra objektivno i s autoritetom. (JS)

PRODAJA OSNOVNOG SREDSTVA

TVORNICA ELEKTRODA I FROLEGURA ŠIBENIK

PRODAJE OSNOVNA SREDSTVA:

DROBILICU TIPIA »GANZ« BUDAPEST, PATENT VI 131a OTVOR CELJUSTI 600x300, RAJBLJENU.

Prodajna cijena drobilice iznosi dinara 1,478.412.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik:

NIKOLA BEGO

Uređuje redakcijski kolegij

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Preplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisk: »Stampax« - Šibenik

Roberte Maas

Fotelija beržera

Dobro, reče on. Volim vas. Zbog vas vam sve ovo govorim. Zbog nas. I vi imate pravo na sreću.

Da, da, šaputala je Veronika.

„Sve je ovo samo san, mislila je ona. Ovo drće, i mlađe lišće. Ova tišina, klupa na kojoj sjedim, i ovaj čovjek. . .“

Pogledala ga je i on se nasmješio. Ipak je bila tužna. Da li ona uopće poznaje ovog čovjeka. Srela ga je nekoliko puta kod prijatelja. Tražio je da se sastanu i ona je došla iz radoznalosti.

Osjećala se umornom: već petnaest godina: isti stan, isti poslovni, iste brige. I povrh svega već nedjeljama Olivije je svako veće odsutan, a Marija - Liza stalno vodi povjerljive razgovore sa svojom bakom.

I sada ovaj lijepi neznanac koji njoj nudi avanturu. Nova ljubav, put u Italiju o kojoj je mašta, putovanja. . .!

— Šta napuštaš? Muža, simpatičnog čovjeka, ali... to je sve zar ne? Djevojčiću koja je već velika i ravnodušna. Sami ste mi to pričali.

— Da, moja mala djevojčica je već velika. Dakle? Šta ste riješili? Veronika, kažem vam. . .

— Da! Ona će plakati. Da, hoću da budem sretna.

— Cijelog svog života će se truditi da to budeš. . .

— Da.

— Znači, idemo?

— Ona klimnu glavom.

— Dakle, čekat će vas u nedjelju u 10 sati na Ševernoj stanicu. U redu? Hajde, draga, ne plačite.

• • •

— Glupo je plakati, reče ona još uvijek brišući oči. Nasmej se, ustađe, i pogleda svog saputnika. Lijep, visok, malo uzbudjen. Ipak nije mogla da prošapuće »Volim vas«, iako je on insistira. »Sanjam, pomislila ona, sanjam.«

Prolaznicu su se okretali. Ova lijepa, elegantna žena, sa grčom na licu, koja trči ulicama zbilja izgleda čudno. Ona nije tome pridavala važnosti. »Oh, brinut će se, mislila je.

Najzad, kćuća, uđe, usteća uz stepenice. Na odmoru se zaustavi: nema svijetlosti u njihovom stanu. Iz prizemlja je dolazio neki žagor. »Ah, tješi se kod majke«, pomislila Veronika jetko.

— Najzad će i tome doći kraj. Ovoga puta je riješeno. U nedjelju, odlazim.

Prikopča kečelju, svuda upali svijetlost, postavlja stol. »Nedjelja, pa to je prekosutra. Već! I zasebe.«

Olivije je izgledao vrlo veselo kad je došao. Marija - Liza ga je držala za ruku. Velika djevojčica od dvanaest godina koja odmah počela da zapiskuje.

— Gdje si bila? Nisam znala da ćeš doći tako kasno.